

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до першої редакції проекту національного стандарту
ДСТУ Х.Х:201Х СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПОЖЕЖНОЮ БЕЗПЕКОЮ
ОБ'ЄКТА ЗАХИСТУ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1 Підстава розроблення національного стандарту

Робота виконується на підставі п. 7 Плану наукової і науково-технічної діяльності Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту на 2018 рік.

Джерело фінансування – Державна служба України з надзвичайних ситуацій за програмою «Прикладні наукові та наукові розробки виконання робіт за державними цільовими програмами і державними замовленнями у сфері цивільного захисту і пожежної безпеки, підготовки наукових кадрів КПКВК 1006080.

Тема завдання відповідно до Програми робіт з національної стандартизації на 2018 рік - 194.2.1.1-2018

Робота спрямована на реалізацію статті 44 Кодексу цивільного захисту України, пункту 4 Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 та ГОСТ 12.1.004-91 *Пожарная безопасность. Общие требования.*

2 Термін виконання

Початок робіт – квітень 2018 року.

Закінчення робіт – лютий 2019 року.

3 Призначеність і завдання національного стандарту

Пожежна безпека об'єкта захисту забезпечується системою запобігання пожежі, системою протипожежного захисту, а також певними організаційно-технічними заходами згідно з ГОСТ 12.1.004 *Пожарная безопасность. Общие требования.*

Щодо наведених в ГОСТі організаційно-технічних заходів, то вони не носять системного характеру та не відображають такий важливий напрямок як управлінська діяльність керівників та посадових осіб щодо запобігання та розвитку пожежі на об'єкті.

Більш змістовно організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкті наведені в НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*, але і цей документ має ті ж вади, що і ГОСТ 12.1.004 *Пожарная безопасность. Общие требования*.

При цьому саме ефективний управлінський вплив за допомогою управлінських рішень суб'єктів управління (власників або керівників об'єктів, посадових осіб призначених відповідальними за пожежну безпеку) дозволяє ефективно реалізовувати на об'єктах технічні вимоги системи запобігання пожежі та системи протипожежного захисту, які передбачені ГОСТ 12.1.004.

Відомчий документ НАПБ 02.020-2000 «Положення про систему управління пожежною безпекою у галузі зв'язку» передбачає сукупність дій суб'єктів управління з регулювання правових і організаційно-технічних заходів з метою забезпечення надійного протипожежного захисту об'єкта. При цьому під функціями управління пожежною безпекою розуміється сукупність об'єктивно-необхідних і раціональних дій, спрямованих на забезпечення пожежної безпеки, а саме: контроль стану пожежної безпеки; визначення на основі контролю оцінки стану пожежної безпеки; розроблення, прийняття та виконання відповідних управлінських рішень. При цьому слід відзначити, що цей документ враховує конкретну організаційну структуру в галузі зв'язку, тому наведена в ньому система управління пожежною безпекою носить відомчий характер.

Управлінські рішення, суб'єктів управління об'єктів різного функціонального призначення щодо забезпечення пожежної безпеки, повинні бути систематизовані, а алгоритм управління цим процесом повинен бути стандартизований.

Враховуючи вищенаведене розробка національного стандарту України ДСТУ *Система управління пожежною безпекою об'єкта захисту. Загальні положення* є актуальною.

На етапі вибору напрямку проведення досліджень та розробки першої редакції було здійснено:

- аналіз статистичних даних про пожежі та їх наслідки на підприємствах, в організаціях і закладах стосовно виявлення впливу на них організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;
- аналітичні дослідження впливу та взаємодії державної системи управління пожежною безпекою на систему управління пожежною безпекою об'єкта;
- аналіз вітчизняної та закордонної законодавчої бази, нормативних та нормативно-правових актів щодо організаційно-управлінської діяльності суб'єктів відповідальності спрямованих на забезпечення пожежної безпеки об'єктів;
- аналіз кваліфікаційних вимог до фахівців з пожежної безпеки, а також нормативного забезпечення організації та проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань пожежної безпеки;
- аналіз законодавчих та нормативно-правових актів щодо класифікації суб'єктів господарювання для опрацювання їх організаційної структури управління пожежною безпекою об'єкта.

Пріоритетні питання, розв'язанню яких сприятиме розроблювальний стандарт стосовно встановлення загальних вимог:

- до організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта;
- щодо функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта;
- щодо розробки організаційно-управлінських заходів для реалізації технічних вимог, передбачених системою запобігання пожежі;
- щодо розробки організаційно-управлінських заходів для реалізації технічних вимог комплексу протипожежного захисту;
- щодо розробки організаційно-управлінських заходів для забезпечення протипожежного режиму на об'єкті.

4 Взаємозв'язок з іншими нормативними документами

Розроблювальний національний стандарт *Система управління пожежною безпекою об'єкта захисту*. Загальні положення згідно ДК 004:2008 належить до групи 13.220.01.

Розроблювальний національний стандарт взаємопов'язаний з такими нормативними актами та документами:

- Кодекс цивільного захисту України;
- НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні;
- НАПБ 02.020-2000 Положення про систему управління пожежною безпекою в галузі зв'язку;
- ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги;
- ДБН В.1.2-7-2008 Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека;
- ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту;
- ГОСТ 12.1.004-91 Пожарная безопасность. Общие требования;
- ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9001:2015, IDT);
- ДСТУ OHSAS 18001:2010 Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги (BS OHSAS 18001:2007, IDT);
- ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення;
- ДСТУ ISO 23932:2018 Інжиніринг пожежної безпеки. Загальні принципи.

5 Розділи та основні положення проекту першої редакції національного нормативного документу

У проекті першої редакції національного стандарту України *Система управління пожежною безпекою об'єкта*. Загальні положення передбачено такі розділи:

1. Сфера застосування;
2. Нормативні посилання;
3. Терміни та визначення понять;
4. Позначки та скорочення;
5. Загальні положення;
6. Вимоги до організаційної структури системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту;
7. Вимоги до функціонування системи управління пожежною безпекою об'єкта захисту;
8. Управлінські заходи щодо реалізації технічних вимог, передбачених системою запобігання пожежі;
9. Управлінські заходи щодо реалізації технічних вимог, передбачених

комплексом протипожежного захисту;

10. Управлінські заходи щодо забезпечення протипожежного режиму на об'єкті захисту;

Додаток А Перелік документів з питань пожежної безпеки які ведуться на об'єкті захисту;

Додаток Б бібліографія

6 Дата набуття чинності

Передбачувана дата надання чинності національному стандарту – 01.06.2019.

Впровадження національного стандарту не потребує здійснення підготовчих заходів.

7 Інформація про коментарі

Першу редакцію проекту національного стандарту для надання пропозицій та коментарів буде опубліковано на сайті УкрНДІЦЗ.

Керівник розробки:

начальник науково-дослідного
центру технічного регулювання УкрНДІЦЗ,
канд. техн. наук, ст. наук. спів роб.

В. Ніжник

Заступник начальника центру-начальник відділу
нормативно-правового забезпечення науково-дослідного
центру технічного регулювання УкрНДІЦЗ
канд. техн. наук

Я. Балло

Відповідальні виконавці розробки:

Провідний науковий співробітник відділу нормативно-
правового забезпечення науково-дослідного центру
технічного регулювання УкрНДІЦЗ
канд. техн. наук, ст. наук. співроб.

О. Сізіков

Старший науковий співробітник відділу нормативно-
правового забезпечення науково-дослідного центру
технічного регулювання УкрНДІЦЗ

Н. Довгошеєва

Старший науковий співробітник відділу нормативно-правового забезпечення науково-дослідного центру технічного регулювання УкрНДІЦЗ

Ю. Фещук

Науковий співробітник відділу нормативно-правового забезпечення науково-дослідного центру технічного регулювання УкрНДІЦЗ

С. Голікова

« 17 » серпня 2018 року